

Een rat of een lam?

Toen onze kinderen de heerlijke leeftijd hadden dat ze nog voorgelezen wilden worden, lazten we ook regelmatig de verhalen van Anansi de spin. Anansi de spin is de slimme, egoïstische hoofdpersoon in West-Afrikaanse en Caraïbische volksverhalen. Aan het einde van een verhaal waarin Anansi de bliksem te slim af was, verzochtte een van onze dochters: 'Die Anansi is echt niet lief.' De sluwe spin had namelijk geld geleend van de bliksem, maar kon dat niet terugbetalen. De bliksem besloot hem als straf te doden, maar tot twee keer toe wist hij een ander onschuldig dier met een sluwe list zijn plaats in te laten nemen. Dat soort egoïsme, dat geen enkele compassie met anderen heeft en dan ook nog wint, schokte mijn dochter.

Het is denk ik goed dat kinderen af en toe geschokt worden door helden die fout zijn en schurken die tegen ons rechtvaardigheidsgevoel in winnen. Ik denk dat hen dat weerbaarder maakt in het leven waarin ze schurken en ratten tegenkomen en waarin goedheid en liefde zeer regelmatig het onderspit moeten delven. Ze kunnen in de Anansi-verhalen niet alleen wat levenswijsheid opdoen, maar ook de nodige sluwheid en hardheid leren die soms nodig is om te overleven in situaties waarin het niet zacht en lief toegaat. Zei Jezus het ook niet: 'Wees arglistig als een slang en argeloos als een duif.' (Mattheüs 10:16)?

En toch hoop ik van harte dat zij en ik geschokt zullen blijven als we geconfronteerd worden met Anansi of andere ratten die de held spelen. Een geschoktheid die voortkomt uit een diep vertrouwen en verlangen dat de echte helden goed zijn en dat goedheid en liefde het laatste woord zullen hebben. Een diep vertrouwen dat wordt gevoed door de held van het christelijke verhaal, die niet anderen in zijn plaats laat lijden, maar zichzelf offert voor de mensheid. Daarom besef ik dankzij Anansi dankbaar dat Christus echt een andere held is: geen rat of slang, maar een lam.

Naar aanleiding van Johan Ferrier en Noni Lichtveld, *Het grote Anansiboek* (Conserve 2010).